

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження
Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої
освіти в електронній формі»

I. Визначення проблеми

У зв'язку зі збройним конфліктом на території України та масовою втратою документів (чи доступу до них) у паперовому форматі в закладах освіти, виникає гостра необхідність переходу на електронний документообіг, зокрема ведення електронних класних журналів із метою збереження результатів навчання здобувачів освіти. Ведення ділової документації в електронній формі в закладах загальної середньої освіти зі збереженням інформації в захищених сховищах є єдиним шляхом забезпечення доступності документів не залежно від місця розташування працівників закладів загальної середньої освіти та здобувачів освіти. У зв'язку з дистанційною роботою педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, з яких 100% комунальних працюють в такому форматі, неможлива підтримка ведення, зокрема, класних журналів в актуальному стані.

До вторгнення агресора на територію України Міністерство освіти і науки України просувало запровадження електронного документообігу в закладах освіти. Суттєвим кроком вперед для цього стало введення в дослідну експлуатацію програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – ПАК «АІКОМ»), положення про який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2021 № 1255. ПАК «АІКОМ», який у тому числі містить модуль для ведення електронних класних журналів для закладів загальної середньої освіти та захищену центральну базу даних. Технічним адміністратором ПАК «АІКОМ» є Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики».

Модуль електронних журналів АІКОМ використовують близько 600 закладів загальної середньої освіти, а за рахунок потенційної взаємодії альтернативних приватних рішень з центральною базою даних планується охопити близько 9 тис ЗЗСО додатково в найближчій перспективі.

Оскільки держава має забезпечити безперервність здобуття загальної середньої освіти, яка є обов'язковою відповідно Конституції України, з'явилася необхідність урегулювання порядку ведення ділової документації в електронній формі в закладах загальної середньої освіти.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	–
Держава	+	–
Суб'єкти господарювання ¹	+	–
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	–

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не вирішені в повному обсязі.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

встановлення єдиних вимог до ведення ділової документації закладів освіти в електронній формі;

запровадження електронного діловодства в закладах освіти;

забезпечення дистанційного доступу до документів закладу освіти.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання Відсутність такого регулювання унеможливує ведення ділової документації в уніфікованому електронному форматі в закладах освіти на території України, особливо в час вимушеного дистанційного навчання
Альтернатива 2	Другою альтернативою запропоновано затвердження проекту наказу МОН «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі». Альтернатива 2 дозволить безперешкодно запроваджувати електронний документообіг в закладах загальної середньої освіти шляхом визначення загальних вимог або рамок регулювання в цій сфері

2. Оцінка обраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Держава не може забезпечити встановлення правил щодо ведення електронного діловодства
Альтернатива 2	Сприяння запровадженню ведення ділової документації в електронній формі в закладах освіти,	Не потребує

	дистанційного доступу до результатів навчання, прозорість документування освітніх та управлінських процесів	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Учасники освітнього процесу втрачають можливість збереження результатів навчання.
Альтернатива 2	Забезпечення можливості електронного діловодства. Громадяни (педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх законні представники) зможуть оперативно в режимі реального часу мати доступ до відповідних документів, результатів навчання (балів) тощо	Не потребує витрат громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Передбачається, що проект акта може поширюватися на заклади освіти як суб'єкти господарювання, яких налічується 13991 заклад освіти.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	0	13991	0	13991
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0 %	0 %	100%	0 %	100%

Питома вага суб'єктів малого підприємництва в загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив: 100 % (відсотків).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Відсутність Додаткові витрати

	регулювання та залишення наявної на сьогодні ситуації без змін.	відсутні.
Альтернатива 2	Врегулювання процесів ведення ділової документації закладів освіти в електронній формі	167 892 000 грн за 5 років

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
Альтернатива 1	Додаткові витрати відсутні.	
Альтернатива 2	167 892 000 грн за 5 років	

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (всі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Мінімальний бал, який показує неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом.
Альтернатива 2	3	Високий бал. Зазначений спосіб значною мірою забезпечить досягнення поставлених цілей, оскільки в сфері ведення ділової документації в закладах освіти є

		кілька нормативних актів, зазначений проєкт наказу є першим і суттєвішим з них. Запропонований спосіб вирішення зазначеної проблеми є найбільш доцільним, оскільки прийняття запропонованого акта забезпечить можливість ведення електронного діловодства в закладах загальної середньої освіти
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	У разі залишення наявної сьогодні ситуації без змін, вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	Додаткові витрати відсутні.	Залишення ситуації, яка існує на сьогодні, не вирішує проблему та не сприяє виконанню програмних і стратегічних документів Уряду. Більше того, статус-кво не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, передбачених у розділі II аналізу. При збереженні такої ситуації ринок буде існувати хаотично, не буде існувати гарантії отримання якісної дистанційної освіти, збереження документів та ведення їх в актуальному стані.
Альтернатива 2	Прийняття акта забезпечить спрощення та автоматизацію документування управлінських процесів	167892000 грн за 5 років	Повністю вирішує проблему. Прийняття проєкту акта забезпечить правове регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	---	--

Альтернатива 1	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.
Альтернатива 2	Прийняття акта забезпечить досягнення задекларованих цілей і є першим необхідним і достатнім способом вирішення проблеми. Визначення правил ведення ділової документації в електронній формі дозволить впевнено запроваджувати його в закладах освіти та таким чином буде уникнення правового «вакууму»	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення мети, доцільно прийняти запропонований альтернативою 2 регуляторний акт.

Негативних наслідків від прийняття регуляторного акта не очікується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для вирішення проблем, визначених у розділі першому, і досягнення цілей, визначених у розділі другому цього аналізу регуляторного впливу, проектом акта передбачено механізм розв'язання проблеми шляхом його прийняття.

Проектом акта пропонується затвердити **Інструкцію з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі**, якою визначається механізм ведення електронного діловодства, а також можливість зберігання документації в електронному вигляді. Зазначений проєкт акта визначає правила ведення та зберігання документів, відкриває можливості дистанційного доступу до ведення будь якої документації, якщо це передбачено технічними можливостями. Передбачається поступова відмова від паперового документообігу з одночасною економією коштів, які необхідні для нього. Оскільки автоматизовані системи електронного документообігу, зокрема модуль АІКОМ, дозволяють менше витратити часу та звільняють від необхідності закупівлі паперових бланків та форм.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Враховуючи, що питома вага суб'єктів малого підприємництва в загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, здійснюється розрахунок витрат за

запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 10 травня 2022 по 10 червня 2022 року.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Онлайн-консультації із суб'єктами господарювання, які потенційно можуть розробляти системи електронного діловодства для закладів освіти	10	За результатами обговорення всі пропозиції та зауваження щодо проєкту було проаналізовано та враховано.
2	Проєкт акта обговорено з фахівцями Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики»	7	За результатами обговорення всі пропозиції та зауваження щодо проєкту було проаналізовано та враховано.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро – та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 13991 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 13991 (одиниць) та мікропідприємництва 0 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва в загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 100 % (відсотків).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання), грн	Періодичні (за наступний рік), грн	Витрати за п'ять років, грн
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Формула: кількість необхідних одиниць обладнання X вартість одиниці	не передбачені	не передбачені	не передбачені
2	Закупівлі програмного забезпечення (у разі використання приватних провайдерів послуг) Формула: прямі витрати на закупівлі програмного забезпечення + витрати часу на процеси введення документообігу X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість процедур обліку за рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва	2400	2400	12000
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали) Формула: оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва	не передбачені	не передбачені	не передбачені

4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування) Формула: оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) X кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємства	не передбачені	не передбачені	не передбачені
5	Збереження інформації на серверах	Не передбачено	не передбачені	не передбачені
6	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	2400	2400	12000
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	13 991		
8	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик «разом» X кількість суб'єктів малого підприємства, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	33578400	X	167892000
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємства щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання, отримання необхідних форм та заявок X вартість часу суб'єкта малого підприємства (заробітна плата) X оціночна кількість форм	не передбачені	не передбачені	не передбачені
10	Процедури організації виконання вимог регулювання Формула: витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємства процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємства (заробітна плата) X	не передбачені	не передбачені	не передбачені

	оціночна кількість внутрішніх процедур			
11	Процедури щодо забезпечення процесу введення електронного документообігу в закладах освіти Формула: витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість перевірок за рік	не передбачені	не передбачені	не передбачені
12	Інші процедури (уточнити): канцтовари	не передбачені	не передбачені	не передбачені
13	Разом, гривень Формула: (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	X	X	не передбачені
14	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	13 991	13 991	13 991
15	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)	33578400	X	167892000

4. Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання: орган місцевого самоврядування (ОМС).

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
--	-----------------------------------	--	--	---	---

суб'єктів малого та мікро-підприємництва)					
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	-	-	-	-	-
надання усних консультацій та письмових роз'яснень суб'єктам господарювання	-	-	-	-	-
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	-	-	-	-	-
камеральні	-	-	-	-	-
виїзні	-	-	-	-	-
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	-	-	-	-	-
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	-
7. Інші адміністративні процедури (уточнити): ознайомлення	-	-	-	-	-

суб'єкта господарювання з вимогами регулювання					
Разом за рік	-	-	-	-	-
Сумарно за п'ять років	-	-	-	-	-

* *Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державною установою, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.*

Вартість часу співробітника державної установи відповідної категорії (заробітна плата) розраховувалася з урахуванням посадового окладу.

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання.

Запропоноване регулювання планується без розроблення компенсаторів (корегуючих (пом'якшувальних) заходів) для малого підприємництва.

№ п/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	2 400 грн (за умови, що всі суб'єкти мають намір використовувати приватні освітні інформаційні системні, не безкоштовний модуль ПАК «АІКОМ»)	12 000 грн (за умови, що всі суб'єкти мають намір використовувати приватні освітні інформаційні системні, не безкоштовний модуль ПАК «АІКОМ»)
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	не передбачені	не передбачені
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	33 578 400 грн (за умови, що всі суб'єкти мають намір використовувати приватні освітні інформаційні системні, а не	167 892 000 грн (за умови, що всі суб'єкти господарювання будуть використовувати приватні освітні інформаційні

		безкоштовний модуль ПАК «АІКОМ»)	системи всі 5 років)
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	-	-
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	33 578 400 грн	167 892 000 грн

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується в часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проект регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта будуть встановлюватися після набрання чинності актом. Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта – 13 991;

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів – надходження не передбачаються;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб із основних положень акта – високий.

кількість закладів освіти, які використовують модуль електронних класних журналів ПАК «АІКОМ»;

кількість закладів освіти, що ведуть ділову документацію в електронній формі;

розмір коштів та часу, які витрачають суб'єкти господарювання на виконання проекту акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде проводитися за допомогою заходів, спрямованих на оцінку стану впровадження регуляторного акта, шляхом аналізу статистичних показників.

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватися до кінця календарного року з моменту набрання чинності.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності регуляторним актом, у результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів із повторного відстеження з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

До проведення відстеження результативності дії регуляторного акта залучатиметься Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики».

Міністр освіти і науки України

Сергій ШКАРЛЕТ